O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2025 yil "__" ________

IQTISODIYOT NAZARIYASI 1,2
FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi ta`lim shakli uchun

Bilim sohasi:	400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000 – Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishlari:	60410100 – Iqtisodiyot
	60410200 – Buxgalteriya hisobi
	60410800 – Menejment

Samarqand – 2025

Modul / FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot fakulteti
60410100- Iqtisodiyot
60410200 – Buxgalteriya hisobi
60410800 – Menejment ta'lim yo'nalishlari

Fan nomi:	*Iqtisodiyot nazariyasi*
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IQN1211210
Yil:	2025-2026
Semestr:	1-2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	300
Ma'ruza	70
Amaliy mashg'ulotlar	-
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	80
Mustaqil ta'lim	150
Kredit miqdori:	10
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga iqtisodiy bilimlarning nizariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillar, iqtisodiyot nazariyasi asoslari, iqtisodiy kategoriyalar, iqtisodiy jarayonlarning amal qilish hususiyatlari, ishlab chiqarish omillari, bozor iqtosodiyoti subektlari, zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining nazariy asoslari, milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlari, makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlar haqida o'rgatishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Iqtisodiy geografiya
2.	Iqtisodiy ta'limotlar tarixi
3.	Tarmoqlar iqtisodiyoti
4.	Mintaqaviy iqtisodiyot

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:

TN1	Iqtisodiyot nazariyasi asoslari, iqtisodiy kategoriyalar, iqtisodiy jarayonlarning amal qilish xususiyatlarini bilishi
TN2	Zamonaviy bozor iqtisodiyoti rivojlanishining nazariy asoslari haqida bilimlarga ega bo'lishi
TN3	Milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlari, makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlar haqida bilimlarga ega bo'lish
TN4	Iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillar, iqtisodiyot nazariyasi asoslari, iqtisodiy kategoriyalar haqidagi bilimga ega bo'lish
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo'llash, muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilishni bilishi va ulardan foydalana olishi
TN6	Iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish va xulosa chiqarish
TN7	Iqtisodiy muammolarni hal etish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plash
TN8	Zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plash va ulardan foydalana olish bo'yicha ko'nikmalariga ega bo'ladi

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Iqtisodiyot nazariyasi" fanining predmeti va uslublari
M2	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari
M3	Ijtimoiy-iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari
M4-5	Tovar-pul munosabatlari - bozor iqtisodiyotining asosidir
M6-7	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi
M8-9	Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari
M10-11	Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati
M12-13	Iqtisodiyotda raqobat va monopoliya
M14-15	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari
M16-17	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
M18	Korxona (firma) xarajatlari va foydasi
M19	Ish haqi va mehnat munosabatlari
M20	Iste'molchi xulqi nazariyasi: naflilik va uni maksimallashtirish qoidasi
M21	Agrar munosabatlar va agrobiznes
M22	Milliy iqtisodiyot va uning makroiqtisodiy o'lchamlari. Yalpi ichki mahsulot va uning harakat shakllari
M23	Yalpi talab va yalpi taklif
M24	Iste'mol sarflari,jamg'arma va investitsiyalar
M25	Iqtisodiy taraqqiyot, iqtisodiy o'sish va milliy boylik
M26	Iqtisodiyotning siklliligi va makroiqtisodiy beqarorlik
M27	Ishchi kuchi, uning bandligi va ishsizlik

M28	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat
M29	Pul-kredit tizimi. Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli
M30	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli
M31	Aholi turmush darajasi va daromadlari
M32	Jahon xo'jaligi va uning evolyusiyasi
M33	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va o'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi
M34-	Davlatning iqtisodiy siyosati
M35	Jahon bozori. Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari
Mashg'ulotlar shakli: semenar mashg'ulotlar (S)	
S1	Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti
S2	Ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari va ularni hisoblash
S3	Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish
S4	Pul va uning funksiyalari.
S5	Tovar-pul munosabatlari - bozor iqtisodiyotining asosidir
S6	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi
S7	Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati
S8	Raqobat va monopoliya
S9	Inflyatsiya va uning turlari
S10	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari
S11	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
S12	Ish haqi va mehnat munosabatlari.
S13	Agrar munosabatlar va agrobiznes
S14	Qishloq xo'jaligi: ijara va renta
S15	Yalpi talab va taklif
S16	Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar
S17	Iqtisodiy o'sish va milliy boylik
S18	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat
S19	Budjet daromadlari va xarajatlarining iqtisodiy mazmuni
S20-21	Pul-kredit tizimi
S22-23	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli
S24-25	Markaziy bank va uning funksiyalari
S26-27	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli
S28-29	Pul-kredit siyosati. Monetar siyosat. Byudjet siyosati.
S30-31	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi
S32-33	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi

baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	**I.Salamov** – SamDVMCHBU, "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasi dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi **N.Rajabov** - SamDVMCHBU, "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasi mudiri v.b.
E-mail:	rajabovnavrzbek@gmail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasi
Taqrizchilar:	**K.Mirzayev** - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi mudiri, i.f.d., professor. **A.Muratov** - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti "Iqtisodiyot va biznes" kafedrasi i.f.b.f.d. PhD

Mazkur Sillabus "Iqtisodiyot va menejment" kafedrasining 2025 yil 26 08 №1 sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2025-yil 28 08 №1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i	Sh.Qurbonov
Fakultet dekani	A.Alikulov
Kafedra mudiri v.b.	N.Rajabov
Tuzuvchilar	I.Salamov
	N.Rajabov

S34-35	Jahon bozori. Jahon savdo tashkiloti.
S36-37	Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari
S38-39	Davlatning iqtisodiy siyosati
S40	Iqtisodiy siyosatning asoslari. Iqtisodiy siyosatning tarkibiy qismlari.

Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti va o'rganish usullari	4
MT2	Iqtisodiyot nazariyasining tarixi va rivojlanish bosqichlari	4
MT3	Ishlab chiqarish omillari va ularning o'zaro bog'liqligi	4
MT4	Ishlab chiqarish jarayoni va uning natijalari	4
MT5	Ijtimoiy-iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari	4
MT6	Tovar-pul munosabatlari - bozor iqtisodiyotining asosidir	4
MT7	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi	4
MT8	Bozor iqtisodiyotiga o'tish davri va uning O'zbekistondagi xususiyatlari	4
MT9	Talab va taklif nazariyasi	2
MT10	Bozor muvozanati	2
MT11	Raqobat va monopoliya	2
MT12	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari	4
MT13	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali	4
MT14	Korxona (firma) xarajatlari va foydasi	4
MT15	Ish haqi va mehnat munosabatlari	4
MT16	Agrar munosabatlar va agrobiznes	4
MT17	Yalpi talab va yalpi taklif	4
MT18	Iste'mol, jamg'arma va investitsiyalar	4
MT19	Iqtisodiy taraqqiyot	4
MT20	Iqtisodiy o'sish va milliy boylik	4
MT21	Iqtisodiyotning siklliligi va makroiqtisodiy beqarorlik	4
MT22	Milliy iqtisodiyotning muvozanatli va mutanosibli rivojlanishi	4
MT23	Moliya tizimi	2
MT24	Moliyaviy siyosat	2
MT25	Pul-kredit tizimi	4
MT26	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli	4
MT27	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli	4
MT28	Bozor infratuzilmasi va uning elementlari	4
MT29	Aholi turmush darajasi va daromadlari	4
MT30	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi	4
MT31	Xalqaro integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib	4

MT32	Jahon bozori va kreptovalyuta	4
MT33	Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari.	4
MT34	Qiymat nazariyalari: mehnat nazariyasi va marjinalistik nazariya .	4
MT35	Pulning kelib chiqishi va mohiyati, Pulning funktsiyalari va tizimlari	4
MT36	Rentabellik va foyda kategoriyalari.	4
MT37	Ishlab chiqarish omillari va ularning o'zaro bogliqligi	4
MT38	Yalpi ichki mahsulot va uning hisoblanishi ,yalpi milliy mahsulot	4
MT39	Innovatsiyalar va iqtisodiy taraqqiyot	4
MT40	Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik	4
	Jami:	**150**

	Asosiy adabiyotlar
1.	Shodmonov Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - Toshkent: “Iqtisod-moliya” nashriyoti, 2020.
2.	Xodiyev B., Shodmonov Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - Toshkent: “Barkamol fayz media” nashriyoti, 2017.
3.	O‘lmasov A., Vahobov A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - Toshkent: “Iqtisod-Moliya”, 2014.
4.	Jo‘rayev T.T., Hamdamov M.A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - Toshkent: “Fan va texnologiyalar nashriyot – matbaa yui”, 2024.
5.	Мамаева Л.Н. Экономическая теория: учебник. Ростов н/Д: Феникс, 2015. - 365 с.
	Qo‘shimcha adabiyotlar
1	Mirziyoyev Sh.M. Ҳозирги замон ва Янги Ўзбекистон. -Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2024 yil.
2	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. -Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2022 yil.
3	G‘afurov U.V., Xamidova Z.A. Iqtisodiyot nazariyasida munozaralar. O‘quv qo‘llanma. - Toshkent: “Innovatsion rivojlanish” nashriyot matbaa uyi, 2021.
4	Mamaraximov B.E., Mamatov M.A. Iqtisodiy siyosatga kirish. O‘quv qo‘llanma. - T.: “Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi”, 2021.
5	Лобачева, Е. Н. Основы экономической теории: учебник для СПО / 3-е изд., перераб. и доп. - М.: Издательство Юрайт, 2017.
6	Mirziyoyev Sh.M. Ҳозирги замон ва Янги Ўзбекистон. -Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2024 yil.
	Axborot manbaalari
1.	www.gov.uz –O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2.	www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi
3.	www.mf.uz – O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti.

Talabaning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning moxiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo‘yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g‘ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

d) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

e) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan